

37/76

37/76

C.P.A.

2, 443

In the Supreme Court of South Africa
In die Hooggeregshof van Suid-Afrika

(APPEL DIVISION).
AFDELING).

APPEAL IN CRIMINAL CASE.
APPEL IN STRAFSAAK.

W. J. NORDEN
Appellant.

versus/teen

DIE STAAT
Respondent.

C. de W. e. S.

Appellant's Attorney REINECKE & KIE (P.A.) Respondent's Attorney P. G. (P.A.)
Prokureur van Appellant Prokureur van Respondent

Appellant's Advocate W. P. van Drimmelen Respondent's Advocate H. C. de J. Slabbert
Advokaat van Appellant Advokaat van Respondent

26-11-1976

Set down for hearing on
Op die rol geplaas vir verhoor op
(T.P.A.) 28 10

Verreken. Kennis neem TPA per Telegramme 16.5- ver
4.6.76. Leoran Holmes, Hofmeyr et Kotzé ARR
Van Drimmelen - 9.47-11.00, 11.15-11.25, 12.02-12.15;
Slabbert - 11.25-12.00.

C.A.V.

LEANE CRAMER
1975 on 1/10/76

S.O.S.

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

WILHELMINA JACOBA NORDEN

APPELLANT

en

DIE STAAT

RESPONDENT

Coram: Holmes, Hofmeyr et Kotzé, A.RR

Verhoor: 26 November 1976

Gelewer: 21 Desember 1976

U I T S P R A A K

HOFMEYR, AR:

Die appellant is op 29 Januarie 1975 deur die landdros van Evander skuldig bevind aan 'n oortreding van artikel 2(a) van Wet 41 van 1971. Sy is 'n twee-en-twintig-jarige blanke vrou en die besonderhede van haar

beweerde .../2

beweerde oortreding is dat sy op 31 Desember 1974, op die Leslie-Eendracht pad, in die distrik Evander, handel gedryf het in dagga. Sy was ook in die alternatief aangekla van besit van 225 gram dagga. Sy het skuldig gepleit op die alternatiewe klagte maar onskuldig op die hoofaanklag. Die vonnis aan haar opgelê was die minimum verpligte vonnis van vyf jaar gevangenisstraf.

Die appellant het teen hierdie veroordeling en vonnis in die Transvaalse Afdeling appèl aangeteken. Haar appèl is egter op 23 Julie 1975 afgewys asook 'n aansoek om verlof om na hierdie Hof te appelleer. Die appellant se borg (met sekere bykomende voorwaardes) het op bevel van die hof a quo bly staan hangende 'n aansoek na hierdie Hof om spesiale verlof om te appelleer. Sodanige verlof is op 5 Februarie 1976 toegestaan. Die prokureur-generaal het aan die appellant ook in terme van Appèlhofreël 5(5)(b) toestemming ver-

leen om die nodige afskrifte van die notule laat in te dien.

Die saak teen die appellant in die landdros-hof was kortliks soos volg:- Sersant Burger, die ondersoek beampte in die saak, het getuig dat hy op die Leslie-Kinross pad om 4 nm op 31 Desember 1974 'n motor waarin die appellant klaarblyklik 'n ryloper was, voorgekeer het. By die polisiestasie te Leslie het die appellant gevra om afgelaai te word sodat sy 'n geleentheid kon verkry om in haas verder na Johannesburg te reis. Kort daarna het sersant Burger as gevolg van instruksies 'n Peugeot motor waarin sy pas haar reis voortgesit het, agtervolg. 'n Half-myl uit die dorp op die Leslie-Eendracht pad het hy die motor van die pad laat aftrek en die appellant saam met hom na die polisiestasie geneem. Sy het op die sersant se versoek haar paspoort aan hom oorhandig wat in orde was maar waarin hy herkenbare dagga-stof opgemerk het.

Dit is gemene saak dat by die polisiestasie in haar besit dagga gevind is, wat dieselfde aand behoorlik geweeg is deur sersant Marais. Die dagga was hoofsaaklik in drie "arms" toegedraai, in 'n plastiek sak geplaas en het 225 gram geweeg. Daar was ook daggapitte op die boom van haar handsak. Verder is 'n gerookte "zol" en 'n ongebruikte pakkie papier waarmee sigarette gedraai word, in haar handsak gevind.

Ek haal die volgende brokkie van sersant Burger se getuienis verbatim aan:-

"Beskuldigde het my geen dokumente getoon om in besit te wees van die dagga nie. Ek het haar om 'n verduideliking gevra waarop sy my meegedeel het dat sy vanaf Swaziland kom, (en) dit daar gekoop in (Swaziland) teen R6.00 wat goedkoop is."

Sersant Burger sou haar volgens regtersreëls gewaarsku het en aan haar die klagte meegedeel het voordat sy bogemelde verduideliking gegee het. Die appellant het later in die saak erken dat 'n suggestie dat

die dagga in haar handsak moontlik van vriende kon wees wat dit geleen het, nie korrek is nie. Sy het beken dat sy die suggestie gemaak het terwyl sy in die knyp was en die skuld op ander, anonieme, persone wou pak.

In die paspoort van die appellant wat by die hof ingehandig is kom daar, volgens sersant Burger, slegs in Desember 1974 stempels t.o.v. reise na Swazi-land voor en wel drie pare stempels van besoeke deur die grenspos Oshoek. Sersant Burger het gedurende sy kruisondervraging erken dat die appellant aan hom meegedeel het dat sy self dagga gebruik. Ander getuienis in die staatsaak het slegs betrekking op die klagte van besit waarop die appellant skuldig gepleit het.

Slegs die appellant, 'n vriendin, Ingrid Basson, en haar vader het in die verdedigingsaak getuig. Haar vader het verklaar dat hy daarvan bewus was dat sy nie in Desember 1974 gewerk het nie en dat hy aan haar

om dié rede twee bedrae gestuur het, een van R140 en een van R25 as geskenk. Die hoofgetuienis van Ingrid Basson het betrekking gehad op haar waarnemings terwyl sy met die appellant in 'n woonstel in Hillbrow gewoon het. Sy het getuig dat sy haar wel sien dagga-tee drink en dagga rook maar nooit met andere nie. Ook het sy nie, sover die getuie weet, ooit dagga aan iemand verkoop nie. Appellant het in Januarie 1975 weer begin werk. Sy is deur die Staat ondervra aangaande die twee besoeke wat sy in Desember 1974 saam met die appellant na Swaziland gebring het. Die besoeke was blykbaar vir vakansie en ontspanning. Uit hierdie vrae het niks van belang voortgespruit nie.

Volgens die appellant het sy in Desember 1974 driemaal na Swaziland en eenmaal na Port Elizabeth gereis. Sy het, soos reeds gemeld, nie daardie Desember gewerk nie en het 'n renons in Hillbrow gehad wat nog vererger het omdat daar, toe sy die eerste keer van

Swaziland gekom het, blykbaar persone by die woon-
stel ingebreek het en hulle daar tuisgemaak het.

(Die getuie Basson het ook hiervan getuig nadat die
appellant getuig het en gedurende kruisondervraging
deur die aanklaer). Sy het in hoofgetuienis groten-
deels die getuienis van sersant Burger beaam met in-
begrip van die erkenning dat sy self dagga gebruik en
dat sy aan hom beken het dat sy die dagga uit Swazi-
land gebring het waar sy dit vir R6 gekoop het. Sy
het uitdruklik ontken dat sy ooit dagga aan iemand
verkoop het of van die tee aangebied of gelewer het.

Sy is gedurende haar kruisverhoor ondervra
aangaande die aankoop van die dagga in Swaziland. Sy
het erken dat sy geen permit of magtiging van die
minister gehad het om dit in te voer nie. Sy het
ook beweer dat die dagga goedkoper in Swaziland te be-
kom is as in die Republiek. Op die uitdruklike vraag
van die aanklaer of sy die dagga in 'n houer gesit en

dit oor die grens gesmokkel het, het sy heeltemal openhartig "Ja" geantwoord en bygevoeg dat daar so'n plastiese houer in die motor was. Sy was van plan om die dagga na haar woonstel in Johannesburg te bring. Daar het verder niks van belang uit die kruisondervraging voortgespruit nie.

Ten einde die saak behoorlik te kan beoordeel is dit noodsaaklik dat die besonderhede van die Staat se klagtes soos in die aanhangsels tot die klagstaat geformuleer, volledig aangehaal word.

Eerstens word beweer:-

"Dat beskuldigde skuldig is aan die misdryf van oortreding van artikel 2(a), gelees met artikels 1 (xi) en (xxxi), 2(i) en (ii), 8, 10 en 12 van Wet 41 van 1971:

Deurdadig op of omtrent die 31ste dag van Desember 1974 en te Leslie-Eendraght Pad in die distrik van Evander, die genoemde Beskuldigde wederregtelik en opsetlik in verbode afhanklikheidsvormende medisyne soos vermeld in Deel 1 van die Bylae by Wet 41 van 1971, of 'n plant

waaruit /9

waaruit sodanige afhanklikheidsvormende medisyne vervaardig kan word, te wete Dagga handel gedryf het."

Tweedens, word in die alternatief beweer:-

"Dat die Beskuldigde Artikel 2(b) gelees met Artikels 2(d)(i) en 2(d)(ii) van die WET op die misbruik van Afhanklikheidsvormende Stowwe en Rehabilitasiesentrums, Wet No. 41 van 1971 oortree het.

Deurdag op of omtrent op die 31ste dag van Desember 1974 en te, op of naby Leslie-Eendrag in die distrik van Evander die Beskuldigde wederregtelik en onwettiglik 'n verbode afhanklikheidsvormende medisyne of plant waaruit sodanige medisyne vervaardig kan word, (genoem in Deel I van Wet 41 van 1971), in haar besit gehad het of gebruik het, naamlik Dagga te wete 225 gram in gewig."

Weens die verwysing na artikel 10 van Wet 41 van 1970 en die andersins wye bewerings wat by die klagstaat inbegrepe is, waarvan nie een pertinent genoem is nie, het die Staat die indruk geskep dat daar gesteun sou word op die erkende feit dat die appellant in besit was van meer as 115 gram dagga en dat sy dus vermoed moes

word om in dagga handel te gedryf het. (Sien R. v. Zonele and Others, 1959(3) S.A. 319 (A) te 323C). Verder is die indruk verskerp deurdat die Staat die oortreding wat die appellant ten laste gelê was, gelokaliseer en beperk het tot die Leslie-Eendracht pad in die distrik Evander. Aangesien daar g'n sprake kon wees van "invoer" op hierdie pad nie is die appellant se saak veral daarop toegespits om die vermoede gebaseer op haar besit van 225 gram dagga te weerlê. Die landdros het die getuienis dat sy die dagga vir eie gebruik aangeskaf het, aanvaar, en die gemelde vermoede het dus nie die basis van haar skuldigbevinding aan handeldryf in dagga gevorm nie. Beide in die Transvaalse Provinsiale Afdeling en in hierdie Hof is die posisie aanvaar.

Weens die slotsom waartoe ek gekom het, is dit onnodig om uitsluitel te gee aangaande die geskilpunte in die landdroshof en in die Provinsiale Afdeling

geopper, nl. of die bogemelde verklaring aan ser-
sant Burger 'n ontoelaatbare bekentenis was; of
die appellant deur die bekentenis, hoewel ontoelaat-
baar (soos in die Provinsiale Afdeling veronderstel
is), benadeel was; en of "invoer" in die definisie
van "handeldryf" beperk moet word tot invoer met 'n
kommersiële doel of om die dagga aan 'n ander te ver-
skaf.

Die klagstaat soos hy staan klop nie met
die gelewerde getuienis, met inbegrip van die beweerde
bekentenis van die appellant, nie. Daar is immers
geen getuienis dat die appellant op die Leslie-Eendracht
pad handel gedryf het in dagga nie. Die getuienis dat
sy die dagga deur die grenspos Oshoek die Swaziland -
Republiek grens sou ingevoer, selfs ingesmokkel het,
word aan die ander kant nie deur die Staat beweer nie.
Dit is natuurlik uitgemaakte reg dat die Staat, onder-
hewig aan die bepalinge van die Strafproseswet, aan die

besonderhede in sy klagstaat beweer, gebonde is.

Mnr. Slabbert, wat namens die Staat verskyn het, het egter betoog dat die definisie van "handeldryf" nie bloot van "invoer" melding maak nie maar wel van "in handeling verrig in verband met invoer". Hy het op grond hiervan aangevoer dat die appellant, toe sy gearresteer is, besig was om 'n handeling in verband met invoer van die dagga op die Leslie-Eendracht pad te verrig en dat sy dus tereg aangekla is dat sy op die gemelde pad handel gedryf het en op grond daarvan skuldig bevind is.

Om "in verband met invoer verrig te wees" moet 'n handeling na my mening iets bydra of van betekenis wees in die proses van "invoer". So kan daar 'n handeling in verband met invoer plaasvind indien 'n agent die dagga sou ingebring het en dit, net nadat dit oor die grens ingevoer is, aan sy prinsipaal sou oorhandig. So word 'n handeling in verband met handel

verrig waar 'n invoerder die betrokke artikel in Johannesburg by die doeane-kantoor in ontvangs neem. Waar daar geen addisionele handeling nadat die artikel by die grens ingevoer is, plaasvind nie, kan die toevoegsel tot die begrip "invoer" geen betekenis hê nie. Dit is na my mening onaanvaarbaar dat 'n persoon wat 'n artikel werklik ingevoer het steeds besig is om 'n handeling in verband met invoer te verrig deur bloot in besit daarvan te bly. Die be- toog gaan dus nie op nie.

Die vraag moet vervolgens oorweeg word of die skuldigbevinding in terme van artikel 179 bis of artikel 180(4) van die Strafprosesreg gehandhaaf be- hoort te word, hoewel die feitlike bewering in die klagstaat nie deur die getuienis gestaaf is nie maar inteendeel 'n ander misdaad as die een wat die aange- klaagde ten laste gelê is, bewys. In S. v. Moloi- nyane, 1965 (2) S.A. 109 (0) is beslis dat artikel

179 bis nie gebruik kan word om 'n ander misdaad (wat deur die getuienis bewys is) in die plek te stel van die ten laste gelegde misdaad nie. In R. v. Buins, 1944 A.D. 131, is reeds neergelê dat dit 'n skuldigbevinding ter syde gestel moet word indien die verskil tussen die feitlike bewerings in die klagstraat en die gelewerde getuienis te groot is. Daar is in die gemelde saak te p. 135 spesifiek be- slis dat dit geen verskil maak as die nomen criminis dieselfde is nie. In die huidige geval is dit van belang om daarop te let dat die Staat, met die wete van die appellant, goed bewus was van die omstandig- heid dat die dagga by die grenspos Oshoek ingevoer is en nogtans verkies het om die oortreding te Leslie- Eendracht pad te lokaliseer en die appellant aan te kla voor 'n landdros wat nie oor Oshoek jurisdiksie het nie. Weliswaar sou dit met die oog op die bepa- lings van artikels 154 en 169(2)(b) nie 'n onoorkoom-

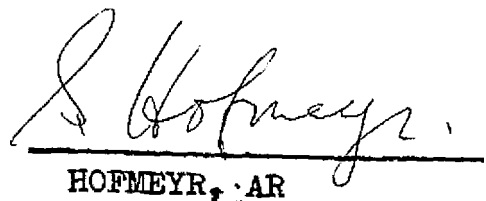
like struikelblok in die weg van die Staat plaas nie maar was die moontlikheid van substansiële komplikasies deur die gebrek aan jurisdiksie geskep, tog nie uitgesluit nie. Soos in S. v. Kearney, 1964(2) S.A. 495 (A) te p. 503 (D-E) verklaar, kan nie op die bepaling van artikel 180(4) gesteun word waar die strydigheid tussen die bewerings in die klagstaat en die getuienis belangrik is en die aangeklaagde kan benadeel nie. Ek is daarvan oortuig dat die bepaling van die gemelde twee artikels nie op die huidige geval van toepassing is nie. Die landdros het dus gefouteer met sy veroordeling van die appellant op die aanklag van handeldryf in terme van artikel 2(a) van Wet 41 van 1971. Hy moes die appellant bloot op haar pleit van skuldig aan onwettige besit van dagga in terme van artikel 2(b) van Wet 41 van 1971 skuldig bevind het. In die omstandighede moet die vonnis van die appellant opnuut bepaal word. Die advokaat van

die appellant het hierdie Hof, met instemming van die advokaat vir die Staat, meegedeel dat die appellant volkome gerehabiliteer is; dat sy vanaf Mei 1976 in goeie betrekking bekleed; dat haar werkgewer bewus is van haar skuldigbevinding en dat sy hoop om eersdaags in die huwelik te tree. Namens die Staat is verklaar dat, indien haar skuldigbevinding na 'n oortreding van artikel 2(b) van die Wet verander sou word, daar g'n beswaar sou wees as haar vonnis in die geheel in terme van artikel 352 van die Strafproseswet opgeskort sou word nie. Ek is inderdaad oortuig daarvan dat dit met die oog op die bogemelde inligting en die feit dat sy geen vorige veroordelings het nie, die gepaste vonnis in hierdie saak sou wees om sonder verwysing na artikel 7 van die gemelde Wet, haar vonnis te verander na 2 jaar gevangenisstraf opgeskort vir 3 jaar op voorwaarde dat sy haar nie skuldig maak aan 'n oortreding van artikel 2 of 3 van Wet 41 van 1971 nie.

Die /17

Die appèl slaag dus deurdat die huidige skuldigbevinding aan 'n oortreding van artikel 2(a) van Wet 41 van 1971 en die vonnis ter syde gestel word en vervang word met die volgende:-

Skuldig aan 'n oortreding van artikel 2(b) van die gemelde Wet en die appellant word gevonniss tot 2 jaar gevangenisstraf wat in die geheel opgeskort word vir drie jaar vanaf 2 April 1975 op voorwaarde dat sy nie binne die tydperk van opskorting skuldig bevind word aan 'n oortreding van artikels 2 of 3 van die gemelde Wet nie.

HOFMEYR, AR

Holmes, AR) Stem saam

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(APPELAFFDELING)

In die saak tussen:

WILHELMINA JACOBA NORDEN

Appellant

en

DIE STAAT

Respondent

Goram: HOLMES, HOFMEYR et KOTZÉ, ARR.

Verhoor: 26 November 1976

Gelewer: 21 Desember 1976

UITSpraak

KOTZÉ, AR. :

Ek het die geleentheid gehad om die uitspraak van my ampsbroeder HOFMEYR te lees. Ek is dit eens met hom dat die skuldigbevinding vervang behoort te word met 'n skuldigbevinding aan 'n oortreding van art. 2 (b) van Wet 41 van 1971 en dat die vonnis verander word soos deur hom in voor-

uitsig...../2

uitsig gestel.

In die aanhef tot die hoofaanklag word daar verwys na artikel 1 (xi) van Wet 41 van 1971. Dit het betrekking op die breë woordomskrywing van "handeldryf" wat "n handeling verrig in verband met die ... invoer" van dagga insluit.

Maar die operatiewe deel van die hoofaanklag vereis, na my mening, 'n beperkende uitleg. Deur die plek van die oortreding te lokaliseer en te beperk tot die "Leslie-Eendracht pad in die distrik van Evander" verskuif die gravamen van die aanklag na wat daar gebeur het. M.a.w. die klagstaat vermy 'n beroep op gebeure by ander plekke. So sou die deursnee persoon die tenlastegelegde oortreding verstaan. En so, wil dit my voorkom, het die appellant en haar regsverteenwoordiger die aanklag verstaan. Die hele verweer was daarop toegespits om die vermoede wat voortvloei uit die besit van meer as 115 gram dagga (vgl. art. 10 (1)(a)(i)) te weerlê. Gevolglik is daar nie in geding getree t.o.v. die gebeure by

die...../3

die grenspos te Oshoek nie. Die verweer was hoofsaaklik daarop gemik om die landdros te oortuig dat die dagga wat die appellant in haar besit gehad het, uitsluitlik vir haar eie gebruik bestem was en dat sy ooreenkomstig haar pleit skuldig bevind moes word. En daarin het sy geslaag gesien die feit dat die landdros haar getuienis aanvaar het. Mnr. Slabbert, wat namens die Staat opgetree het, het die krag van hierdie situasie ingesien en dit probeer ontsenu deur aan te voer dat die voortdurende besit van die dagga steeds neerkom op 'n "handeling verrig in verband met die invoer" daarvan. Hierdie betoog is, na my mening, ongegrond. Die proses van invoer het by die grens 'n aanvang geneem en daar tot 'n einde gekom. Sodra die dagga oor die grens in die Republiek gebring is, was die invoerhandeling 'n voldonge feit. Gevolglik kon en het die appellant tereg by haar verhoor hoofsaaklik haar verweer beperk tot die gebeure by die geografiese punt wat die klagstaat omskryf het en waar daar nie 'n invoerhandeling plaasgevind het of kon plaasvind nie.

Derhalwe kom ek tot die slotsom dat die landdros fouteer
 het om die skuldigbevinding te grond op gebeure buite daardie
 geografiese punt. Die implikasies van die handeling by
 Oshoek was op die klagstaat nie in geskil nie. Bygevolg
 is dit onnodig om oorweging te skenk aan die hoofbetoog wat
 tot ons gerig was nl', dat die appellant se verklaring aan
 Burger op 'n ontoelaatbare bekentenis neerkom wat haar bena-
 deel het of, in die alternatief, dat aan die woord "invoer"
 'n beperkende uitleg gegee moet word.

G.P.C. Kotzé

G.P.C. KOTZÉ
 Appèlregter

30. Ki. '76.

HOLMES AR.) stem saam